

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

25 JUNI 1998

WETSONTWERP

**tot omzetting van de
Richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995
van het Europees Parlement en de
Raad betreffende de bescherming van
natuurlijke personen in verband met
de verwerking van persoonsgegevens
en betreffende het
vrij verkeer van die gegevens**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 1bis (nieuw)

Een artikel 1bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

«Art. 1bis. — *Het opschrift van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens wordt vervangen door het volgende opschrift : wet van 8 december 1992 tot bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden en van de persoonlijke levenssfeer.*».

Zie:

- 1566 - 97 / 98 :

- Nr. 1 : Wetsontwerp.
- Nr. 2 : Bijlagen.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

25 JUIN 1998

PROJET DE LOI

**transposant la Directive 95/46/CE
du 24 octobre 1995 du Parlement
européen et du Conseil relative à la
protection des personnes physiques
à l'égard du traitement des données
à caractère personnel et à la libre
circulation de ces données**

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME de T'SERCLAES

Art. 1^{er}bis (nouveau)

Insérer un article 1^{er}bis (nouveau), libellé comme suit :

«Art. 1^{er}bis. — *L'intitulé de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel est remplacé par l'intitulé suivant : «loi du 8 décembre 1992 relative à la protection des libertés et droits fondamentaux et de la vie privée.*».

Voir:

- 1566 - 97 / 98 :

- N° 1 : Projet de loi.
- N°s 2 : Annexes.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

VERANTWOORDING

Het opschrift van de wet, alsook de naam van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dienen te worden gewijzigd. Dat opschrift is immers te beperkt. De naam «Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van de fundamentele rechten en vrijheden» stemt beter overeen met het doel van de Europese richtlijn die is opgenomen in artikel 3 van het ontwerp, dat artikel 2 van de wet van 8 december 1992 vervangt. De richtlijn strekt tot de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van iedere natuurlijk persoon, inzonderheid van zijn persoonlijke levenssfeer, in verband met de verwerking van persoonsgegevens.

Er is een voor de hand liggend verband tussen deze richtlijn en Verdrag nr. 108 van de Raad van Europa (Verdrag tot bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, opgemaakt te Straatsburg op 28 januari 1981). De tiende considerans van de richtlijn bepaalt namelijk dat met de nationale wetgevingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens de eerbiediging moet worden gewaarborgd van de fundamentele rechten en vrijheden, en met name van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dat tevens is erkend bij artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en bij de algemene beginselen van het Gemeenschapsrecht. Considerans nr. 11 bepaalt dan weer dat «de in deze richtlijn vervatte beginselen met betrekking tot de bescherming van de rechten en vrijheden van personen, inzonderheid van de persoonlijke levenssfeer, de beginselen van het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 (...) verduidelijken en versterken».

Naast in grote mate gelijklopende bepalingen, valt de gelijkenis op tussen de richtlijn en Verdrag nr. 108 : ze streven identieke doelstellingen na, met name enerzijds de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van de natuurlijke personen, inzonderheid van hun persoonlijke levenssfeer, in verband met de verwerking van persoonsgegevens, en anderzijds het vrij verkeer van gegevens.

Ter zake kan het nuttig zijn het Franse model in herinnering te brengen. De Franse wet van 6 januari 1978 heeft de *Commission nationale de l'informatique et des libertés* belast met het toezicht op de inachtneming van de bescherming van de individuele rechten en vrijheden tegen de gevaren van bepaalde toepassingen van de informatica.

Nr. 2 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 4

Het voorgestelde artikel 3, §3, a), aanvullen met het volgende lid :

«De in het vorige lid bedoelde verantwoordelijke voor de verwerking wijst een aangestelde voor de gegevensbescherming aan».

JUSTIFICATION

Il convient de modifier l'intitulé de la loi de même que celui de la Commission de la vie privée.

Cet intitulé est trop restreint. La dénomination «Commission de la protection de la vie privée, des libertés et des droits fondamentaux» correspond mieux à l'objet même de la directive européenne repris dans l'article 3 du projet remplaçant l'article 2 de la loi du 8 décembre 1992. L'objet de la directive est d'assurer la protection des libertés et droits fondamentaux des personnes physiques, notamment de leur vie privée, à l'égard du traitement des données à caractère personnel.

Il existe un lien évident entre la Convention n° 108 du Conseil de l'Europe (Convention pour la protection des personnes à l'égard du traitement automatisé des données à caractère personnel, faite à Strasbourg le 28 janvier 1981) et la directive. En effet, le dixième considérant de la directive indique que l'objet des législations nationales relatives au traitement de données à caractère personnel est d'assurer le respect des droits et libertés fondamentaux, notamment du droit à la vie privée reconnu également dans l'article 8 Convention européenne pour la protection des droits de l'homme et des libertés fondamentales et dans les principes généraux du droit communautaire. Le onzième considérant énonce, quant à lui, que «les principes de protection des droits et libertés des personnes, notamment du droit à la vie privée, contenus dans la présente directive précisent et amplifient ceux qui sont contenus dans la Convention du 28 janvier 1981 du Conseil de l'Europe».

Outre des dispositions largement analogues, la similitude entre la directive et la Convention n° 108 se marque par la poursuite de deux objectifs apparemment identiques, à savoir, d'une part, la protection des libertés et droits fondamentaux des personnes physiques, notamment leur vie privée, à l'égard des traitements de données à caractère personnel et, d'autre part, la libre circulation des données.

Il n'est pas sans intérêt de rappeler, à ce propos, le modèle français. La loi française du 6 janvier 1978 a chargé la *Commission nationale de l'informatique et des libertés* de veiller au respect de la protection des droits et libertés individuelles contre les dangers que constituent certaines utilisations de l'informatique.

N° 2 DE MME de T'SERCLAES

Art. 4

Compléter l'article 3, § 3, a), proposé par l'alinéa suivant :

«Le responsable du traitement visé à l'alinéa précédent désigne un préposé à la protection des données».

VERANTWOORDING

Wat de vrijstelling voor journalistieke doeleinden betreft, moet een bijkomende voorzorgsmaatregel worden genomen en dient te worden bepaald dat de verantwoordelijke voor de verwerking een aangestelde voor de gegevensbescherming aanwijst.

Meer in het algemeen is in die mogelijkheid trouwens voorzien in artikel 17bis.

Nr. 3 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 9

In het voorgestelde artikel 9 de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) in § 2, a), de woorden «; de Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, bepalen in welke gevallen het verbod om de in dit artikel bedoelde gegevens te verwerken niet door de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene ongedaan kan worden gemaakt» **vervangen door de woorden** «, behalve indien bijzondere wetten bepalen dat het in § 1 bedoelde verbod niet door de toestemming van de betrokkene ongedaan kan worden gemaakt»;

B) in § 2, j), de woorden «onder het toezicht van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg» **vervangen door de woorden** «onder de verantwoordelijkheid en het toezicht van een aan het beroepsgeheim onderworpen gezondheidswerker».

VERANTWOORDING

A) De toestemming van de betrokkene speelt een wezenlijke rol in de bescherming waarin de richtlijn voorziet en biedt de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden een verwerking van gevoelige gegevens te wettigen of het verbod op de verwerking ervan op te heffen.

Er moet dichter bij de tekst van de richtlijn worden gebleven wat de in artikel 8 ervan bedoelde uitzondering betreft. Krachtens punt 2, a), van dat artikel is het verbod niet van toepassing wanneer de betrokkene uitdrukkelijk heeft toegestemd in een dergelijke verwerking, tenzij de wetgeving van de lidstaat bepaalt dat het in lid 1 bedoelde verbod niet door toestemming van de betrokkene ongedaan kan worden gemaakt. Het is niet wenselijk de Koning de bevoegdheid te verlenen om, zelfs bij een in Ministerraad overlegd besluit, de gevallen te bepalen waarin het verbod niet door de toestemming van de betrokkene kan worden opgeheven.

B) De meer beperkte tekst van de richtlijn dient te worden overgenomen, waarin sprake is van «gezondheidswerkers» en niet van «beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg»; die twee begrippen zijn niet gelijkwaardig. Die tekst doelt op de gezondheidswerkers die in die hoedanigheid onderworpen zijn aan het beroepsgeheim.

JUSTIFICATION

En ce qui concerne l'exemption à des fins journalistiques, il convient de prendre une précaution supplémentaire et de prévoir ainsi que le responsable du traitement désigne un préposé à la protection des données.

Cette faculté est d'ailleurs prévue plus généralement par l'article 17bis.

N° 3 DE MME de T'SERCLAES

Art. 9

A l'article 9 proposé, apporter les modifications suivantes :

A) au § 2, a), remplacer les mots «; le Roi peut déterminer par arrêté délibéré en Conseil des ministres après avis de la Commission de la protection de la vie privée, dans quels cas l'interdiction de traiter les données visées à l'article présent, ne peut être levée par le consentement de la personne concernée» **par les mots** «, sauf dans le cas où des lois particulières prévoient que l'interdiction visée au § 1er ne peut être levée par le consentement de la personne concernée».

B) au § 2, j), remplacer les mots «sous la surveillance d'un professionnel des soins de santé» **par les mots** «sous la responsabilité et la surveillance d'un praticien de la santé soumis au secret professionnel».

JUSTIFICATION

A) Le consentement de la personne concernée joue un rôle essentiel dans la protection mise en place par la directive. Il permet sous certaines conditions de légitimer un traitement ou de lever l'interdiction de traitement des données sensibles.

Il convient d'être plus fidèle au texte de la directive quant à l'exception prévue en son article 8. Cet article prévoit en son point 2, a), que l'interdiction ne s'applique pas lorsque la personne concernée a donné son consentement explicite à un tel traitement, sauf dans le cas où la législation de l'Etat membre prévoit que l'interdiction visée au § 1er ne peut être levée par le consentement de la personne concernée. Il convient de ne pas donner au Roi, même par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, le pouvoir de déterminer les cas où l'interdiction ne peut être levée par le consentement de la personne concernée.

B) Il convient de reprendre le texte plus limité de la directive qui vise les «praticiens de la santé» et non «les professionnels de la santé»; ces notions ne sont pas équivalentes. Ce texte vise les praticiens de la santé soumis en cette qualité au secret professionnel.

De voorgestelde tekst is ruimer aangezien bij betrekking heeft op de «beroepsbeoefenaars» in de gezondheidszorg (wat overigens een vaag begrip is) en keert de logica om omdat hij die beroepsbeoefenaars onderwerpt aan het geheim. Hij roept dus een verplichting tot geheimhouding in het leven, die niet in de geest ligt van de richtlijn.

Teneinde de tekst kracht bij te zetten, dient tevens het woord «toezicht» te worden aangevuld met het woord «verantwoordelijkheid».

Nr. 4 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 23

In punt A), § 1 aanvullen met een 6°, luidend als volgt :

«6° voor elke geautomatiseerde verwerking een staat opmaken waarin de aard van de verwerkte gegevens, het doel van de verwerking, de onderlinge verbanden, de onderlinge verbindingen en de raadplegingen, alsmede de personen of de categorieën van personen aan wie de persoonsgegevens worden doorgegeven, worden vermeld».

VERANTWOORDING

Artikel 16, § 1, van de vigerende wet, dat voorziet in de verplichting een staat van het informatiesysteem op te maken, moet worden overgenomen. Die staat biedt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en in voorkomend geval andere betrokkenen de mogelijkheid snel kennis te nemen van de informatiestroom van de onderneming of de instelling. Het ware jammer mocht men niet meer over die staat beschikken.

Nr. 5 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 29

In het voorgestelde artikel 21, §2, de woorden «de lijst vast van de landen buiten de Europese Gemeenschap» vervangen door de woorden «de lijst vast van de in de landen buiten de Europese Gemeenschap bestaande vormen van gegevensverwerking».

VERANTWOORDING

Het is niet aangewezen de Koning te machtigen een lijst op te stellen van de niet-lidstaten die de persoonlijke levenssfeer onvoldoende beschermen. Beslissen dat een land hoe dan ook op een zwarte lijst terechtkomt, is immers niet zonder gevaar. De «zwarte» lijst die de Koning aldus mag opstellen, zou daarom beter alleen maar op bepaalde vormen van gegevensverwerking slaan, in plaats van te leiden tot de uitsluiting van een land in zijn geheel.

Le texte proposé est plus large puisqu'il vise les «professionnels» des soins de santé (notion du reste floue) et il inverse la logique puisqu'il soumet ces professionnels au secret. Il crée donc une obligation de secret, ce qui n'est pas l'esprit de la directive. Il convient aussi d'ajouter le mot «surveillance» après le mot «responsabilité» en vue de renforcer le texte.

N° 4 DE MME de T'SERCLAES

Art. 23

Dans le point A), compléter le § 1er proposé par un 6°, rédigé comme suit :

«6° établir pour chaque traitement automatisé un état où sont consignés la nature des données traitées, le but du traitement, les rapprochements, les interconnexions et les consultations, ainsi que les personnes ou les catégories de personnes à qui les données à caractère personnel sont transmises».

JUSTIFICATION

Il convient de reprendre l'article 16, § 1er, de la loi actuelle qui prévoit l'obligation de dresser un état du système d'information. Cet état permet à la Commission de la vie privée et, le cas échéant, à d'autres intéressés de connaître rapidement le flux d'informations de l'entreprise ou de l'organisme. Il serait dommage de ne plus disposer de cet état.

N° 5 DE MME de T'SERCLAES

Art. 29

Dans l'article 21, § 2, proposé remplacer les mots «le Roi établit la liste des pays non membres» par les mots «le Roi établit la liste des catégories de traitements qui dans des pays non membres».

JUSTIFICATION

Donner au Roi le pouvoir d'établir une liste des pays non membres de la CE qui n'assurent pas un niveau de protection adéquat constitue un procédé inopportun. Il est dangereux de décider qu'un pays en tout état de cause sera inscrit sur une liste noire. Il convient de limiter cette faculté pour le Roi d'établir cette liste «noire» à des catégories de traitements plutôt qu'à l'exclusion d'un pays tout entier.

Nr. 6 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 31

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 31. — In artikel 23, eerste lid, van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) de woorden «Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer» worden vervangen door de woorden «Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van de fundamentele rechten en vrijheden»;

B) de woorden «uit leden van rechtswege, aangewezen door bij bijzondere wetten ingestelde toezichtscomités, en» worden weggelaten.»

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 1.

Nr. 7 VAN MEVROUW de T'SERCLAES

Art. 32

Het 5° weglaten.

VERANTWOORDING

Het ware aangewezen het begrip «persoonlijk en rechtstreeks belang» te behouden als criterium inzake onverenigbaarheden.

N° 6 DE MME de T'SERCLAES

Art. 31

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 31. — A l'article 23, alinéa 1er, de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

A) les mots «Commission de la protection de la vie privée» sont remplacés par les mots «Commission de la protection des libertés et droits fondamentaux et de la vie privée»;

B) les mots «de membres de droit désignés par les comités de surveillance institués par des lois particulières et» sont supprimés».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 1.

N° 7 DE MME de T'SERCLAES

Art. 32

Supprimer le 5°.

JUSTIFICATION

Il convient de maintenir la notion d'intérêt personnel et direct comme critère d'incompatibilité.

N. de T'SERCLAES